

Протокол от семинар № 4
11.Юни.2014 г.

Проф. Н. Витанов представи доклад със заглавие

**Изследователски структури, изследователска продуктивност и
изследователски елити**

Беше представен математически апарат отнасящ се до социално-икономическата динамика на дейността на изследователските структури, включително – до зависимостта на тяхната продуктивност от различни фактори. Той е описан и в наскоро излязла книга на английски език, *Science Dynamics and Scientific Productivity*, с автори Н. Витанов, З. Димитрова и К. Витанов.

Бяха представени статистически данни за продуктивността на различни институти на БАН, които потвърждават известната (за чужди научни организации) зависимост, че 70% от научните публикации се правят от 30% от научния състав. Това не означава, че е правилно 70% от научния състав да се уволни, защото съотношението 70/30 пак ще е в сила. Напротив, увеличаването на научния състав ще доведе до увеличаване на абсолютния брой на тези 30%, които са научния елит.

Като изводи авторът посочи, че такива действия като ограничаване на финансирането за изследователска дейност и принудително редуциране на изследователския състав, са причина за намаляване на броя на иновациите (нововъведенията) в българските фирми и съответно до тяхното икономическо изоставане от чуждите конкуренти. Ако искаме икономически просперитет, трябва да се прави точно обратното.

В заключение докладчикът изказа мнение за необходимостта от промени в структурата и дейността на института, които биха довели до повишаване на неговата продуктивност.

Дискусия (съкратено тълкуване)

Проф. Р. Коцилкова предложи на докладчика да направи вариант на методология за оценка на научната дейност в института.

Доц. М. Дачева каза, че има такава методика за оценка на дейността на университетите и тя може да е удобна за хората които я владеят.

Проф. Н. Витанов отговори, че настоящата система за оценка съдържа повече количествени фактори отколкото качествени и затова не е много добра.

Доц. К. Симеонова каза, че университетите и БАН се различават и затова те не са лесно сравними. Организация като БАН не трябва да бъде унищожена. Тя го поздрави за книгата и пожела успехи.

Доц. Р. Казанджиев се поинтересува как стоим ние (БАН) на фона на немското дружество с подобна дейност, „Макс Планк“, по отношение на учени, публикации и др.

Докладчикът ни информира, че е правена статистика за резултатите от единица вложени средства. По този показател БАН не изостава от „Макс Планк“, но това не означава че хроничния финансов недостиг е правилната политика към БАН. В Германия много фирми търсят институтите на „Макс Планк“ за изследователски задачи и те са съществен източник на приходи за институтите.

Доц. М. Дачева: Във физиката, нещата текат от пълно към празно. Не може ли подобна идея да е валидна и при финансирането на БАН?

Доц. П. Кирязов: Социалните системи са доста сложни за моделиране. Похвално за ИМех е, че проф. Витанов се занимава и с такива неща. Допада ми, че той се опитва да постави нещата на структурна основа.

Проф. Р. Коцилкова предложи на автора да направи модел за това как работи администрацията.

Водещият, доц. Р. Кръстев, закри семинара с пожелание, проф. Н. Витанов успешно да представи тези идеи и на други места.

Секретар: доц. Р. Кръстев